איך קאָנט פאָרן פאַר 50c פון אירגענד וועלכן טייל פון נאָרט ענד ביז צום צענטער פון שטאָט

מיט א בליו בוירד טעקסי
טעלעפאָנירט 24 521 און 24 511

הערי לייאָן, מענערושער

1 טאָג נעדיינקט אז מיר קאָנען אייך געבן באַדינונג, אויב איר פאַרלאַנגט אין אַלע אייערע דריי קלינינג אדער פאַרבן

ג. פ. פאַרסנאָי, מענערושער
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.

Robin Hood FLOUR

מאַכט בעסערן
ברויט, קייקס און פייסטרי

זינדיק בלוט

א העכסט שפּאַנענדער
ראָמאַן פון דעם אידישן
לעבן אין אַמעריקע

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

— וואָס עפּעס פּלוצלונג ?
— ביזנעס . . .
— אויף דריי־פיר טעג ?
— איז וואָס ? דו בלייבסט דאָך ניט אַליין. ביטרים איז דאָ. דיין מאַמע קאָן אויך דאָ שטיין די עטלאַכע טעג . . . . וואָס קאָן איך העלפן, ביזנעס איז ביזנעס . . .

ער האָט זיך מיט איר געזעגנט און איז אַוועק.

ווי נאָר ער איז אַרויס איז סילוויאָ'ן א פרייד באַפאַלן. זי האָט זיך מיט אַמאָל דערפילט אַזוי פריי און גרינג ווי א פויגעלע אין פעלד. כאָטש צענעם די פלינגלען און פלי אַוועק, זי איז גלייך אַראָפּ פון איר געלעגער און זי איז געבליבן שטיין פאַרן גרויסן שפּיגל. זי האָט געשמייכלט, און זי האָט דערפילט ווי יעדער אבר אין איר זינגט פון פרייד און גלק. איר נאָכנע לייב איז איצט געווען אַנגעפילט מיט געזאַנג. עס האָט איר אַזש דעם אָטעם פאַרשלאָגן און זי האָט געשפּטשעט מיט פאַרקלעמטע און ליידנשאַפטלאַכע ציין, אויסשטרעקנדיק אירע קלאָרע און פולע הענט :

— איך נייי צו דיר ! איך קום צו דיר, געליבטער מיינער !

זי האָט זיך איצט דערפילט אַזוי יונג און פריש. איר נאָכנע יוגנט האָט איצט געברענט און געשריען פון איר, זי האָט זיך צעזונגען און מיט פאַרגעניגן האָט זי געקוקט אויף זיך אַליין אין דעם שפּיגעל.

אַזוי האָט עס געדויערט ביז עס האָט זיך דערהערט א קלאַפּ אין טיר.

— ווער איז עס ?
— איך . . .
— מאַמע ?
— יאָ . . . איך . . .
— קאָם אין !

זי איז צוגעלאָפן צו דער טיר און זי האָט עס פריילאַך אָן עפן געטאָן.

— דו ביזסט שוין לאַנג דאָ ? מאַמע !

די מוטער איז אַריין, א שמייכלענדיקע, און אַן אויפגעלייגטע. זי איז איצט געווען אַנגעטאָן נאָכנע עלעגאַנט און מאָדערן. דאָס פּנים איז איר געווען אויסגעלייטערט און אין די אויגן האָט נאָך געטליעט א יוגנט פייער. זי האָט נחת'דיק זיך־צעלאַכט קוקנדיק אויף איר שטיפערישער טאָכטער.

— וואָס זשע ? דו שטייסט ערשט אויף.

— ערשט איצט.
— וואָס אַזוי שפּעט ?
— איך האָב צייט.
— ס'איז דאָך שוין עלף אַזייגער.
— זאָל זיין.
— און ווען וועסטו עסן "ברעקפעסט"?
— עסן ? ווער דאַרף עסן ?

און זי האָט זיך צעלאַכט מיט אַזאַ קלינגענדיקן און שטיפערישן געלעכטער. זי איז צוגעלאָפן צו איר מוטער און זי האָט איר אַרומגעכאַפּט און זי האָט זיך גענומען דרייען מיט איר איבער דעם צימער.

— לאָז אָפּ ! לאָז אָפּ ! ביזטו משוגע געוואָרן ?

— יאָ, מאַמע — האָט זי אונטערגעזונגען — איך בין משוגע ! . . .

— וואָס פאַר א שמחה פּלוצלונג ? וואָס איז ?

די מוטער האָט געצויגן מיט די אַקסלען און סילוויאָ האָט זיך צעלאַכט מיט א מאָדנעם געלעכטער :

— מאַמע ! — איך בין משוגע פון גליק !

— דיינע שונאים זאָלן משוגע ווערן.

און דאָ האָט זיך סילוויאָ אָפּגערוקט פון דער מאַמען. זי האָט איר באַטראַכט מיט מבינישע בליקן און זי האָט א זאָג געטאָן :

— דו ווייסט מאַמע ?
— אַז וואָס ?
— הער וואָס איך וועל דיר זאָגען !
— נו, וואָס אַזוינס ?
— דו ביזט דאָך נאָך שיין ווייבל !
— איז מזל טוב !
— זאָל איך אַזוי לעבן מאַמע . . . דו ביזט א שיין ווייבל . . . דו וואָלסט נעדערפט תחונה האָבן . . . און דו ווייסט ווער עס וואָלט פאַר דיר געפאַסט ?
— לאָמיר הערן.
— מר. וואָלף ! ער איז פאַר דיר ווי אָפּגעמאַסטן !
— צו מיינע שונאים'ס קעפּ ! וואָס פּלאַפּלסטו היינט ! ? וואָס רעדסטו ?
— האָט זיך די מוטער דערשראָקן געוואָרן.

סילוויאָ האָט זיך צעלאַכט. זי האָט זיך געקייכט פון געלעכטער. נאָר אין מיטן לאַכן איז זי שטיל געוואָרן און א טרער האָט זיך באַוויזן אויף איר פּנים.

— וואָס פאַר א רייד רעדסטו עפּעס? וואָס איז מיט דיר ?

— ס'איז נאַרנישט מאַמע . . . איך האָב געשפּאַסט . . . איך מאַך זיך נאַריש . . . וואָס פעלט מיר דען ? ס'איז מיר גוט, מאַך איך זיך נאַריש.

— וואָס א יונג ווייבל קאָן איינפאַלן ! ? נו, גענוג שוין מיט דיינע נאַרישקייטן. נעם טו זיך בעסער אָן און גיי אַראָפּ עפּעס עסן.

— אַט באַלד מאַמע . . . איך נעם זיך שוין אָנטן.

און אויף סילוויאָ'ס פּנים איז איצט דער טרויער שטאַרקער געווען.

פּאַפּיטל 5

קיידי דערוויסט זיך

אין שטוב ביי קיידי'ן איז געווען שטיל און נעמיטלאַך. די זון האָט אַריינגעשיינט דורך די פענסטער און אין פראָנט צימער. זיך געליינט אין ליכטיקע, פיר עקיקע שטיקער אויפ'ן אַלטן קאַרפּעט, וואָס איז דאָרטן געלעגן אויפ'ן דיל. אויף דעם פענסטער האָט געזשומעט א פליג, וואָס האָט זיך כסדר אָנגעשלאָגן מיט די פלינגלען א דער שויב.

קיידי איז געווען אַליין אין הויז. דער אַלטער פאָטער אירער איז אין דער היים נישט געווען. ער איז אין דער פרי באַלד נאָך "ברעקפעסט" אַוועק צו זיין זון. קיידי האָט שוין געהאַלטן נאָך "דינער". זי האָט שוין געהאַט געלייגט דאָס קינד שלאָפן און איצט האָט זי אָפּגערוימט פון טיש און זי האָט שטיל אונטערגעזונגען עפּעס א פריילאַך לידל.

איר איז היינט אַביסל לייכטער געווען אויפן האַרצן און א שיין פון גליק לאַכטער ליבע האָט צו איר דערגרייכט : נאָך לאַנגע און שווערע וואָכן פון ליידיק גיין איז היינט בענדזשאַמין. דער מאַן אירער אַוועק אויף דער שטעלע וואָס ער האָט אָנגענומען ביי די סטאָנס אין געשעפט. און קיידי האָט גענומען האָפן, אַז פון איצט אָן וועט דאָס לעבן ווערן אינגאַנצן אַנדערש. עס וועט ווערן פריי־לאַכער און ליכטיקער. מיט מער אינטאַלט און וויניקער זאָרג, בענדזשאַמין וועט אָפּנעמען די ערשטע "ווייזדשעס", וועט זי גלייך אויסלייזן איר פאַרמשכנ'ס צירונג און מען וועט גלייך אָנהויבן טראַכטן ווענן נעמען א הויז און זיך איינגאַרדענען אויף א פיינעם שטיינער, ווי עס פאַסט פאַר דעם יונגן וואָלף. בענדזשאַמין אַליין וועט אויך צוריק ווערן דאָס, וואָס ער איז אַלע מאָל געווען : ער וועט ווערן פריילאַכער און מער צוגעלאָזן זען.

אַזוי האָט זיך קיידי געטראַכט און זי האָט זיך דערביי אונטערגעזונגען אויפראָמענדיק דעם "דייזינג רום". ווארום: נישט געוואוסט האָט זי, די אַרימע און בלייכע. קיידי וואָס פאַר וואָרעס פון ליידנשאַפט עס גרישעט בענדזשאַמינס האַרץ. זי האָט נאָר קיין אַנונג נישט געהאַט וואָס עס קומט פאַר מיט איר מאַן, וואָס איז אַזוי פאַרענדערט געוואָרן און וואָס האָלט זיך אַזוי ווייט פון איר. זי האָט, אמת, געפילט, אַז ער איז נישט דאָס, וואָס ער איז צ ואיר געווען. אַז ער איז ווייס און פרעמד צו איר. זי האָט עס געזען מיט די אויגן קלאָר. זי האָט געזען, אַז ווען ער איז דאָ איז שטוב מיט איר, מיט פונקט ווי זי וואָלט דערביי נישט געווען. ער רעדט נישט צו איר. ער דערציילט ניט פאַר איר פון דעם וואָס ער טראַכט. ער פאַרגעסט נאָר אין איר קעזיסטענץ. קוקט נישט אין איר זייט און ער ענטפערט איר אויף אַלע אירע פראַגעס מיט בייזקייט און פאַרדראָס. שוין א צייט אַז זי האָט נישט געהערט פון אים קיין גוט וואָרט . . . . דאָס אַלץ האָט זי דערפילט און געוואוסט, אָבער די אמת'ע אורזאַכע פון דעם האָט זי נישט פאַרשטאַנען. עס איז איר גאַרנישט איינגעפאַלן אפילו אַז דאָס האָט צוטאָן מיט דעם, וואָס, וואָס זיין האַרץ געהער צו אַ אַנדערער. זי האָט געמיינט, אַז דאָס איז דערפאַר, וואָס ער איז פאַרביטערט און באַליידיקט. צוליב דעם וואָס דער פאָטער האָט זיי אַרויסגעטריבן און זיי זיינען געבליבן אָן מיטלען לעבן לעבן. און מען מאַכט נישט קיין לעבן. און א מען מאַכט נישט קיין לעבן — האָט זי געדיינקט — איז מען פאַרביטערט און מען ווערט שלעכט בייז. מען קאָן זיך אַליין נישט פאַרליידיגן מען איז שטענדיק אָנגעבלאָזן. איצט אָבער — אַז ער האָט שוין אָנגענומען א שטעלע און ער וועט מאַכן א לעבן און טאַקע א פיין לעבן — האָט זי געהאָפט אַז אַלץ וועט זיך ענדערן צום גוטן.

מיט אַמאָל האָט אימיצער אָנגעקלאָפּן גען אין דער טיר. קיידי האָט זיך אויסגעלייכט און זי איז אַזוי געווען דער־שטוינט און פאַרוואונדערט. זי איז געווען דערשטוינט צו הערן דאָס אָנקלינגען אין דער טיר. ווער א שטייגער קאָן דאָס זיין ? ווער זאָל דאָס קלינגען ? זי איז שוין פאַר די לעצטע פאַר וואָכן אינגאַנצן געווען אָפּגעוויינט געוואָרן אַז אימיצער זאָל צו זיי קומען. אַלע אַמאָליקע פריינט און באַקאַנטע זיינען ווי אויסגעטריקנט געוואָרן. ווער זשע קאָן עס זיין ?

עס האָט זיך ווידער דערהערט א קלינגען און זי האָט זיך ערשט א כאַפּ געטאָן : איך שטיי אין טראַכט און דער־ווייל לאָז איך יענעם שטיין אויף יענער זייט טיר. זי איז צוגעגאַנגען מיט גיכע טריט און זי האָט געעפנט די טיר און זי האָט אויסגערופן מיט פרייד און דערשטוינונג :

— ביטרים !
— העלאָ, קיידי !

און ביידע האָבן זיך אַרומגעכאַפּט קושן. זיי האָבן זיך געקושט מיט האַרציקער פריינטשאַפט ווי צוויי שוועסטער, וואָס האָבן זיך געהאַט פאַרלוירן און האָבן זיך מיט א צייט שפּעטער צוריק געפונען. זיי האָבן אָנגעקליבן ביז אַחער אויפן האַרצן האָט זיך איצט אַרויסגעריסן. זי האָט פאַר איר דערציילט אַלעס, וואָס עס האָט מיט איר פאַסירט פון זינט זי איז אַוועק פון זייער הויז. זיי זיינען געבליבן ווי אויפן וואַסער אָן א פעני ביי דער נשמה. ס'איז פשוט ניט געווען מיט איר אין דעם מאָג איבערצולעבן און קיין הילף אין פון קיינעם נישט געקומען.

ביטרים האָט איבערגעפרעגט :

איר זייט געבליבן אינגאַנצן א נעלט ?

— פון וואַנען האָבן מיר געזאָלט האָבן נעלט ?

— אָבער דאָך ? וואָס הייסט ?

— אַזוי הייסט עס. דאָס וואָס בענדזשאַמין פאַרמאַנט איז דאָך אינגעוועס טעס אויף "בילדינג און לאָאַן" און נאָך אַנדערע זאַכן. מען קאָן עס נישט נוצן. סיי ווי סיי ס'איז נישט געווען. די איינציקע הילף, וואָס מיר האָבן באַקומען, איז געווען פון מיין ברודער. בענדזשאַמין האָט עס נישט געוואָלט ליידן. און ס'איז געקומען אַזוי ווייט, אַז איך האָב מיין דזשעלערי פאַרזעצט.

ביטרים האָט נעקוקט אויף איר מיט גרויס רחמנות. און קיידי האָט איר געהאַלטן אין אַיין דערציילן, און טרערן האָבן געבלישטשעט אין אירע אויגן.

— און שטעל דיר פאַר ביטרים, צו די אַלע צרות וואָלט כאָטש בענדזשאַמין געווען א מעגש. וואָלט ער געווען דאָס וואָס ער איז אַמאָל געווען. טרייסט מען זיך, שטאַרקט מען זיך. איז ער אבער געוואָרן נאָר אַן אַנדערער, נאָר נישט צו דערקענען. שטענדיק אָנגעבלאָזן, קיין גוט וואָרט הערט מען נישט פון אים. פרעגסט אים עפּעס און ער ענטפערט נישט. גיסט אים אַן עצה און ער וועט נאָר אין כעס.

— וואָס איז מיט אים געוואָרן ? ער איז דאָך שטענדיק געווען א גוטער.

— אַדרבא. איך פרעג דיך ? ווער ווייסט אים, ס'איז אים דען צו דערקענען ? שטענדיק אין כעס, אָנגעכמורעט, רעדט נישט קיין וואָרט, פונקט ווי איך וואָלט אים געווען א פרעמדע און נישט קיין ווייב. ער האַלט זיך פון מיר פון ווייטן . . . אָבער נאָר פון ווייטן. און וואָס דעם מאָג איבערצולעבן און קיין הילף אין פון קיינעם נישט געקומען.

ביטרים האָט איבערגעפרעגט :

איר זייט געבליבן אינגאַנצן א נעלט ?

— פון וואַנען האָבן מיר געזאָלט האָבן נעלט ?

— אָבער דאָך ? וואָס הייסט ?

— אַזוי הייסט עס. דאָס וואָס בענדזשאַמין פאַרמאַנט איז דאָך אינגעוועס טעס אויף "בילדינג און לאָאַן" און נאָך אַנדערע זאַכן. מען קאָן עס נישט נוצן. סיי ווי סיי ס'איז נישט געווען. די איינציקע הילף, וואָס מיר האָבן באַקומען, איז געווען פון מיין ברודער. בענדזשאַמין האָט עס נישט געוואָלט ליידן. און ס'איז געקומען אַזוי ווייט, אַז איך האָב מיין דזשעלערי פאַרזעצט.

ביטרים האָט נעקוקט אויף איר מיט גרויס רחמנות. און קיידי האָט איר געהאַלטן אין אַיין דערציילן, און טרערן האָבן געבלישטשעט אין אירע אויגן.

— און שטעל דיר פאַר ביטרים, צו די אַלע צרות וואָלט כאָטש בענדזשאַמין געווען א מעגש. וואָלט ער געווען דאָס וואָס ער איז אַמאָל געווען. טרייסט מען זיך, שטאַרקט מען זיך. איז ער אבער געוואָרן נאָר אַן אַנדערער, נאָר נישט צו דערקענען. שטענדיק אָנגעבלאָזן, קיין גוט וואָרט הערט מען נישט פון אים. פרעגסט אים עפּעס און ער ענטפערט נישט. גיסט אים אַן עצה און ער וועט נאָר אין כעס.

— וואָס איז מיט אים געוואָרן ? ער איז אַזוי ווייט אים אויס א וואָרט, ניט ער א שטעל אויס א פאַר אויגן, אַז איך וואָר א דערציטערט.

— וואָס זשע איז עס מיט אים נעוואָרן ? עס מוז דאָך עפּעס זיין ?

— איך ווייס נישט ביטרים . . . איך

(פאָרזעצונג קומט)

בריוו אין רעדאַקציע

סעאַטל, וואַש.

מיט צוויי יאָר צוריק ווען מערעמינסקי איז געווען אין סעאַטל, האָבן מיר גערופן א מיטינג און עס האָט זיך איינגעגעבן צו גרינדן א הסתדרות. מיר האָבן אָנגעהויבן מיט זייער א קליינער צאָל מיטגלידער, אָבער א דאַנק עטלאַכע גוטע און פעאיקע מיטגלידער באַשטייען מיר היינט פון 160 גוטשטיינענדע מיטגלידער. איר פאַרשטייט וואָס איך מיין מיט "גוטשטיינענדע", — ווייל אַסך מאָל זיינען מיטגלידער נאָר אויף דעם צעטל. מיר פאַרזאַמלען זיך איינמאָל אין א חודש. דער אָפּצאָל אין $1 א יאָר. מיר זאַמלען געלט דורך אונטערגעמונגען. אויך קריגן מיר $150 פון סעאַטל קאָמיוניטי פאָנד און דאָס געלט ווערט נעשיקט דירעקט קיין אַרץ־ישראל. אין יאָר 1930 האָבן מיר נעשיקט $680. פאַר דער צייט וואָס מיר זיינען אָרגאַניזירט האָבן מיר אבער ניט נאָר באַגונט זיך מיט געלט אויסצוציען, — מיר האָבן אויך באַקאָנט דעם סעאַטלער עולם מיט די אויפגאַבן פון דער הסתדרות. און אונז האָבן אויך באַוווּסט איינציק רעדנער פון אַרץ־ישראל, וועלכע האָבן געשטאַרקט אונזערע הענט צו ווייטערדיקער אַרבעט. מיט א מאַנאַט צוריק האָבן מיר געהאַט דעם כבוד צו באַגריסן מר. צוקערמאַן פון סאַסקאַטון, דורך זיין באַזוך אין סעאַטל, וואַשינגטאָן. מיר האָבן דאָן פאַררופן א ספּעציעלע פאַרזאַמלונג אין דער נייער תלמוד תורה. וועלכע אין דורכגעגאַנגען מיט גרויס דערפאָלג. רבי וואוילגעלערנטער האָט פאַרגעשטעלט מר. צוקערמאַן פאַר דעם עולם. איך האָב דער רבי געהאַלטן זייער א פיינע רעדע וועגן די חלוצים. מר. צוקערמאַן האָט געמאַכט א גלענצנדן דערפאָלג מיט זיין רייד. פאַר זיין אָפּפאַרן האָב דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות געמאַכט אַן אונטערגעמונג אין זיין הויז פאַר מר. צוקערמאַן. דער פּרעזידענט אונזערער, מר. שולמאַן, אויך דר עקזעקוטיוו קאָמיטע. צוזאַמען מיט אונזער נאַסט האָבן פיין פאַרבראַכט ביז שפּעט אין דער נאַכט. מיר דאַנקען זייער מר. צוקערמאַן פאַר זיין באַזוך.

מיט אַכטונג,
מ. שפּרכו, (?) סעקרעטאַר.

רוקחים כשר אויל

מין באַטעלס און אין קענס

די בעסטע אויל צום באַמע, פּראַש און פאַר מאַלאַדס.

זו באַקומען אין אַלע גראָסעריס

I. Rokeach & Sons, Inc. Brooklyn, N. Y.

אין איר עקזיסטענץ. קוקט נישט אין איר זייט און ער ענטפערט איר אויף אַלע אירע פראַגעס מיט בייזקייט און פאַרדראָס. שוין א צייט אַז זי האָט נישט געהערט פון אים קיין גוט וואָרט . . . . דאָס אַלץ האָט זי דערפילט און געוואוסט, אָבער די אמת'ע אורזאַכע פון דעם האָט זי נישט פאַרשטאַנען. עס איז איר גאַרנישט איינגעפאַלן אפילו אַז דאָס האָט צוטאָן מיט דעם, וואָס, וואָס זיין האַרץ געהער צו אַ אַנדערער. זי האָט געמיינט, אַז דאָס איז דערפאַר, וואָס ער איז פאַרביטערט און באַליידיקט. צוליב דעם וואָס דער פאָטער האָט זיי אַרויסגעטריבן און זיי זיינען געבליבן אָן מיטלען לעבן לעבן. און מען מאַכט נישט קיין לעבן. און א מען מאַכט נישט קיין לעבן — האָט זי געדיינקט — איז מען פאַרביטערט און מען ווערט שלעכט בייז. מען קאָן זיך אַליין נישט פאַרליידיגן מען איז שטענדיק אָנגעבלאָזן. איצט אָבער — אַז ער האָט שוין אָנגענומען א שטעלע און ער וועט מאַכן א לעבן און טאַקע א פיין לעבן — האָט זי געהאָפט אַז אַלץ וועט זיך ענדערן צום גוטן.

מיט אַמאָל האָט אימיצער אָנגעקלאָפּן גען אין דער טיר. קיידי האָט זיך אויסגעלייכט און זי איז אַזוי געווען דערשטוינט און פאַרוואונדערט. זי איז געווען דערשטוינט צו הערן דאָס אָנקלינגען אין דער טיר. ווער א שטייגער קאָן דאָס זיין ? ווער זאָל דאָס קלינגען ? זי איז שוין פאַר די לעצטע פאַר וואָכן אינגאַנצן געווען אָפּגעוויינט געוואָרן אַז אימיצער זאָל צו זיי קומען. אַלע אַמאָליקע פריינט און באַקאַנטע זיינען ווי אויסגעטריקנט געוואָרן. ווער זשע קאָן עס זיין ?

עס האָט זיך ווידער דערהערט א קלינגען און זי האָט זיך ערשט א כאַפּ געטאָן : איך שטיי אין טראַכט און דערווייל לאָז איך יענעם שטיין אויף יענער זייט טיר. זי איז צוגעגאַנגען מיט גיכע טריט און זי האָט געעפנט די טיר און זי האָט אויסגערופן מיט פרייד און דערשטוינונג :

— ביטרים !
— העלאָ, קיידי !

און ביידע האָבן זיך אַרומגעכאַפּט קושן. זיי האָבן זיך געקושט מיט האַרציקער פריינטשאַפט ווי צוויי שוועסטער, וואָס האָבן זיך געהאַט פאַרלוירן און האָבן זיך מיט א צייט שפּעטער צוריק געפונען. זיי האָבן אָנגעקליבן ביז אַחער אויפן האַרצן האָט זיך איצט אַרויסגעריסן. זי האָט פאַר איר דערציילט אַלעס, וואָס עס האָט מיט איר פאַסירט פון זינט זי איז אַוועק פון זייער הויז. זיי זיינען געבליבן ווי אויפן וואַסער אָן א פעני ביי דער נשמה. ס'איז פשוט ניט געווען מיט

סאַסקאַטון סאַסקאַטון

"אַלצדינג עלעקטרישעס"
מיר ספּעציאַליזירן זיך אין
דע פאַרעסט קראַפטלי ראַדיאָ
און עלעקטרישע ריפּעירס
Dawson Electric Company
221 Avenue D South — Saskatoon
Phone 3764

Birney's Hardware
אויסשליפלאַכע אָנגעגן פאַר
טש-נעמל וואַרנישעס
און אַלע
שנעל טריקנדיקע ענעמלס
AVENUE A and 20th STREET
Phones 2988-3466 Saskatoon

אויב ס'איז זייגערס
GRUEN
זעט די
STACEY BROS.
קוואַליטעט דזשעלערס
דייאַמאַנדס, מעריאַדזש לייסנס
Stacey Bldg., 20th Street West
Phone 3410

אויגן עקזאַמענירט
נייע וויסנשאַפט מעטאָדן נעוגוט. גלעזער נעפאַסט דיזלערס.
פּאַטענט און וואַנט זייגערס, דייטשגערס, דזשעלערי עקספּערטן אין זייגער און דזשעלערי רעפּעירס
25 יאָר דערפאַרונג אין אַלע דעפּאַרטמענטס
העמס
דזשעלערי און אָפּטיקאַל קאָמפּאַני
259, צוויי־טע עוועניו סאַוט, סאַסקאַטון

הוסטן און פאַרקילונגען
מאַרשאַל'ס סירופ
אָף ספּרוס און מאַלי
ניט שנעלע הילף
35 סענט און 60 סענט סייזעס
מעקבין און מאַרשאַל
פּרעסקריפּשאָן דראַגיסטן
קאָרנער 2טע עוועניו און 20טע סטריט
טעלעפאָן 4211—4446

ROSS PLUMBING & HEATING CO.
סאַניטאַרי און באַהייצונג אינזשינערן
ד. א. ראָס, איינגעטימער
132 Ave. A. North, Saskatoon, Sask.
Phone 3919

427—20טע סטריט וועסט.
טעלעפאָן 3217
מיר דעליווערן

THE DAVIS DAIRY LTD.
פּיוריטי בראַנד פּוטער און אייז קרים
מילק — קרימילק — קרים — פּוטערמילק
"אונזערע וועגענער פאָרן פאַרביי אייער טיר יעדן טאָג"
טעלעפאָנירט 97 464 פאַר אונזער דרייוועי
דער מאָדערנער דייריי פּלענט אין 733 בראָדוויי עוועניו

סאַסקאַטון אייפמערקזאַם סאַסקאַטון
מר. פּיטער פרידנוט
(אונייווערסיטי אָף סאַסקאַטשעוואַן)
איז דער קאָרעספּאָנדענט און פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.
מיר בעטן אַלע סעקרעטאַרן פון די סאַסקאַטונער אָרגאַניזאַציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. פ. פרידנוט
וועלכער איז אויך באַפאָלמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּשאָנס פאַר "דאָס אידישע וואָרט".

יזים

געגנטינע
יסהיים

ער אין דעצעמבער.
עע עסקנים האָפן, אַז
ט געלונגען ביז איצט,
רן די שטאַטישע אידן
נלאַכן קאַלאָניזאַציאָנס
פירן א דעמאָקראַטישע
אַלאָניזאַציע וועט איצט
ער אַנדיינק פאַר באַ־
יאַ געלונגען. די קאָ־
ים דייטשען וועגן קאָ־
אַלאָניסטישע זין און
זן אייראָפּע. דערווייל
שטימט די סומע, וועל־
שטעלן אַלס ציל צום
מועסט וועגן א מיליאָן
יידענע זיינען גרייט זיך
א האַלבן מיליאָן. און
ַרעבונג צו שאַפן אַן
אַר באַראָן הירש. וועט
געגטינער אירן צו א
טראַץ דער איצטיקער
ון אפשר וועלן אויך
ן, פון וועלכע ניט אייר־
יין רייכטום דעם ווערק
דאָס מאָל אביסל טי־
האַנט אין דער קע־
"אימאַ".

וויזעס

ַר ביז דעם לעצטן מאָ־
האָבן דערלאַנגט זייער
יע צום קאַנסול, באַ־
מיט זייער פּראָפעסיע.
ווי אַמעריקאַנער באַ־
קאַנסולן באַזונדערס
עריבער מוזן זיי ברייב־
קומענען אין בעסטער
ער זיי דערלאַנגען די
ע.
מבע נעהערן צו די אויס־
פינף קאַטעגאָריעס מוזן
נעבורט־שיינען (מעטרי־
ווי אויך דיווילכע גע־
ישער קוואָטע און ווילן
די פאַראייניקטע שטאַ־
ן באַציאונגס צו באַ־
מעטריקעס. דער אידי־
הילף פאַראייז אין אין
ילפּיס.
ויך פאַר נויטיק אויס־
דעם אַמעריקאַנער גע־
ס רעכט צו באַקומען
ס ("ווייזטאַרס וויזע")
קטע שטאַטן זיי אייג־
אַרע און אַנדערע לענ־
עז פאַראינטערעסירט
יססן פון די אַמעריקאַ־

ר אימיגראַנטן הילף
ן קאַנאַדע,
4158 מיין סט.,
מאָנטרעאָל.

אַר צוריק, ווייט

גלהייטן פון דעם דאָ־
אויפגעעפנט דאָס קעס־
אַט אַרויסגענומען פון
ן, האָט מען אים גע־
און אַזוי פאַלקאָס ווי
זעט דריי טויזנט יאָר
ַר ניט אויפגעוויקלט
אָס אים געבראַכט קיין
ן דאָרטן האָט מען גע־
ויס פאַרזיכטקייט און
ס צו עפענען אַן ליי־
ן גאַרניט קאַליע מאַ־
סקריפּט איז צעוויקלט
נעהאַלטן די ליינג פון
ן אינגשעם.
יבער דאָך זיך באַ־
ַרייבן דעם בוך און אין
אַציעס.
זיינען פאַראַן, וואָס
ן זיבן אילוסטראַציעס.
סטראַציעס האָבן ניט
זן.
ַר אילוסטראַציע ווערט
נעשטעלט מיט בלומען
שלאַנק און שיין, גאַר
דעם אויס אויף דער
ן געמוזט זיין א קאַנ־
ינסטלער האָבן איר גע־
געוועזן א פרינצעסין.
ן יענער צייט זיינען,
ון נוטהאַרציק און זיי
ן א פרוי אין די שענ־

דער פרינצעסין דאַרף
קומען אין דעם "פאַ־
ת'ן" און זי, דאַרף דער־
ריכטער. זי מוז אַנרופן
נאָמען און זי מוז דער־
ן איז ניט שולדיק אין
פאַרברעכנס אַדער זינד.
די טויטע" איז, אַלזאָ,
ן ביכל, כדי די פרינ־
ַרגענען עפּעס אַן איינ־

ינען דאָ 42 ריכטער,
. ס'איז דעריבער אינ־
ווערבענען די דאָזיקע
עער זאָל קאַנען זע־
ווען זינגר און די אויגן
ייקע. עניפּטישער.
ן נעטאָן קיין שלעכטס.
אויף זייט 3)

ווארום די אידישע און ענגלישע פּרעסע האָט נעשריבן וועגן קאַבערינס "ריווערסייד דרייוו"

זעלטן ווען א פּיעסע זאָל אַרויסרופן אַזוינע דיסקוסיעס און לויב געזאַנגען ווי לעאָן קאַבערינס "ריווערסייד דרייוו", וואָס ווערט אויפגעפירט אין קווינס טעאַטער און וואָס וועט געשפּילט ווערן דעם פרייטאָג און שבת

וום. עדליז, דער קריטיקער פון "טאָג" האָט געשריבן :

"די פּיעסע האָט ביי אַלעמען אַרויסגערופן א טיפן אינטערעס אי מיט'ן אינ־האַלט, אי מיט דער אויסגעצייכנטער אויס־פירונג . . ."

אין "מאָרגן זשורנאַל" האָט געשריבן יעקב פישמאַן : "מען הערט ווידער קאַב־ערינ'ס ראַפינירטן דיאַלאָג און די קינסטלע־רישע שטרוכן פון זיין באַגאַבטער פעדער".

דער באַוואוסטער ענגלישער קריטיקער בוירנס מאַנטעל, האָט געשריבן אין דער "נייוס" : "דער אידישער עולם איז געזעסן פאַרבאַפּט און האָט דורכגעלעבט מיט די שווישפּילער די האַנדלונג פון קאַבערינ'ס זייער אינטערעסאַנטער פּיעסע".

נראָכן אויס 3 טויזנט יאָריקן בוך אין וועלכן ס'ווערט געשילדערט דאָס לעבן נאָכ'ן טויט

(שלוס פון זייט 2)

"איך בין ניט באַגאַנגען קיין גוואַלד־טאַט.

" איך האָב ניט געבראַכט טויט אויף א מענשן דורך פאַרראַט.

"איך האָב ניט פאַרמינערט די קרבנות צו די נעטער.

"איך האָב קיינעם ניט געבראַכט צו וויינען.

"איך בין ניט געווען אומריין.

"איך האָב ניט געטויטעט די הייליקע חיות.

"איך האָב ניט באַשערעקט קיין קול־טיווירט לאַנד.

"איך האָב קיינעם ניט פאַרלוימדט.

"איך האָב ניט אַרויסגעוויזן קיין כעס.

"איך בין ניט באַגאַנגען קיין רציחות.

איך האָב זיך ניט אַנטזאָגט צו די ווערטער פון אמת.

"איך האָב ניט באַנוצט קיין כישוף קעגן דעם קעניג אַדער מיין פאָטער.

איך האָב ניט פאַראומרייניקט קיין וואַסער.

"איך האָב ניט געלאָזט א שקלאַף צו ווערן שלעכט באַהאַנדלט פון זיין באַ־לעבאַס.

"איך האָב ניט געשוואוירן פאַלש.

"איך האָב ניט נעמאַכט קיין שווינד־לערייען מיט דער בליי געוויכט.

איך האָב ניט צוגענומען די מילך פון די מיילער פון די זוינ־פעלבלאַך.

"איך האָב ניט געפאַנגען די פויגלאַך פון די נעטער.

"איך האָב ניט אומגעקערט די וואַסער אין סעזאָן.

"איך האָב ניט איבערגעשניטן א קאַ־נאַל אין זיין שטראָם לינע.

"איך האָב ניט אויסגעלאָשן פייער אין זיין שטונדע.

"איך האָב ניט געהאַסט גאָט אין מיין האַרצן.

"איך בין ריין,
"איך בין ריין,
"איך בין ריין !"

דאָס זיינען די זינד וואָס די פרינצעסן האָט אויסגעשריבן אין איר בוך אַז זי איז ניט באַגאַנגען און אויפן גרונט פון דעם האָט זי געבעטן, אַז מען זאָל איר נעבן "יענע וועלט".

דער קינסטלער וואָס האָט די אילוס־טראַציעס געמאַלן האָט זיך אפילו פאַר־געשטעלט, וואָס די פרינצעסן וועט דער־גרייכן אויף יענער וועלט.

מר. ווינלאַק, איינער פון די אַרכעלאָ־גען, וועלכער איז גוט באַהאַנדלט אין דעם וואָס עס איז געשריבן אין דעם בוך, שילדערט וואָס עס וועט פאַרקומען, לויט די אילוסטראַציעס, מיט דער פרינצעסן ווי פאָלגט :

"זי טרייבט א פאַר ווייסע קי, שמיי־סענדיק מיט דער בייטש איבער זיי.

"זי שיינט א פעלד באַדעקט מיט ווייץ פיל העכער פון איר אַליין, מיט א גאָלד־קאָלירטן סערפּ.

"זי פירט א גרין שיפל איבער די טייך לאַך פון עליזיון, און צולעצט באַוואַכט זי א בערגל מיט גלעט קערנדלאַך פאַר איר האַר אויערים".

דאָס זיינען דער פרינצעסנס אַרבעסן אויף יענער וועלט. ביי אונז קאָן עס אויס קומען אַלס פּראָסטע אַרבעסן. אַבער מיר דאַרפן ניט פאַרגעסן, אַז דאָ דערט זיך וועגן דעם געטער לאַנד אַן דאַרטן וועגן אָפּגעהיט טראַדיציעס וואָס זיינען נויטיק.

אַט דאָס וועט אַרויסגעבראַכט ווי "בוך פון די טויטע", וואָס איז געפונען געוואָרן צוזאַמען מיט דער מומיע פון דער עניפּטישער פרינצעסן.

די בעסטע באַשיצונג דורכן ווינטער
איז א גוטע בעטעריי אין אייער קאַר

עס פאַרטיק אייך פון א סך פּראָבלעם, און אַנטאַפּטעפּ אויס־לאַקייטן. לאָזט פיר אַכטונג געבן אויף אייער בעטע־ריי. מיין דערפאָ־רונג און מיין אייג־ריכטונג איז פריי צו אייך.

פאָרט צו, לאָמיר זיך באַקענען

OIL RADIO GAS

NORTH MAIN Service Station
מ. שאַפּראָן, מענערושער
SELKIRK AND MAIN
טעלעפאָן 55 757
סעלקירק און מיין, אַרום "דאָס אידישע וואָרט"